

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto

HE 98/2024 vp

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi suurten konsernien vähimmäisverosta annetun lain muuttamisesta

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi suurten konsernien vähimmäisverosta annetun lain muuttamisesta

- FA pitää hyvänä ratkaisuna sisällyttää lakiin OECD:n vuonna 2023 antamasta ohjeistuksesta vain välttämättömät oikaisut ja jättää loppuohjeistus viranomaisohjeistuksen varaan.
- Valitusta implementoitavasta johtuen on välttämättömää huolehtia siitä, ettei viranomaisten harkintavalta laajene yli OECD:n ohjeistuksen ja että tulevaisuudessa annettavat Verohallinnon ohjeet noudattavat tiukasti OECD:n ohjeistusta eivätkä poikkea muiden maiden käytännöistä.
- Ehdotetun substanssiperusteisen vähennyksen (5 luku 7 §) sanamuotoa on korjattava vastamaan OECD:n ohjeistusta.
- Lain taannehtivuus on tässä tapauksessa ymmärrettävä ratkaisu, mutta FA korostaa sitä, että taannehtivan verolainsäädännön tulee jatkossakin olla mahdollista vain aivan poikkeuksellisissa tapauksissa. Kansainvälisen sääntelyn ja ohjeistuksen aikataulu ei saa johtaa siihen, että taannehtivasta verolainsäädännöstä muodostuu millään muotoa tapa.

1 Yleistä

Finanssiala ry:n (jäljempänä FA) käsityksen mukaan valittu ratkaisu sisällyttää HE:n muutosesitykseen ainoastaan välttämättömät oikaisut lakiin, jotta suomalainen lainsäädäntö ei ole ristiriidassa OECD:n mallisääntöjen ja varsinkin myöhemmin annettujen lukuisten hallinnollisten ohjeiden kanssa, on selkeä ja oikeansuuntainen.

Lakiluonnoksen mukaan OECD:n ohjeistuksen ja Suomen verotuskäytännön yhdenmukaisuus voidaan varmistaa Verohallinnon ohjeistuksella ja materiaalien yleisellä tulkintavaikutuksella. Oletettavaa siis on, että OECD:n lukuisat hallinnolliset ohjeet annettaneen myöhemmin Verohallinnon ohjeilla. Valitusta implementoitavasta johtuen on välttämättömää huolehtia siitä, ettei viranomaisten harkintavalta laajene yli OECD:n ohjeistuksen ja että tulevaisuudessa annettavat Verohallinnon ohjeet noudattavat tiukasti OECD:n ohjeistusta ja eivätkä poikkea muiden maiden käytännöistä.

Verohallinnon tulevien ohjeiden osalta FA korostaa, että OECD:n materiaalin suuren sivumäärän, monimutkaisuuden ja erityisesti tulkinnallisuuden johdosta Verohallinnon tulevien ohjeiden yksiselitteiseen, alkuperäiseen tekstiin perustuvaan ja selkeään esitystapaan esimerkkeineen on kiinnitettävä erityistä huomiota sen sijaan, että vaikea OECD-teksti vain käännettäisiin suomeksi.

Vähimmäisverosääntely on poikkeuksellisen vaikea kokonaisuus, jonka ymmärtäminen vaatii laajaa laskenta- ja veroteknistä osaamista. FA korostaa sen tärkeyttä, että VM:lle ja Verohallinnolle taataan jatkossakin riittävät ja pätevät resurssit valmistelemaan ja käsittelemään vähimmäisveroa.

2 Substanssiperusteinen vähennys (5 luku 7 §)

Ehdotetussa lainkohdassa käytetään termiä "maksetut palkat", joka ei vastaa OECD:n heinäkuussa 2023 antaman ohjeistuksen laajempaa ilmaisua, vaan on suppeampi ilmaisu ja saattaa aiheuttaa virheellisen tulkinnan maksuperusteisista palkoista.

Lainkohdan sanamuotoa on laajennettava vastaamaan OECD:n ohjeistuksessa käytettyä termiä¹ "eligible payroll costs", joka on laajempi käsite kuin "maksetut palkat". Termi tulee muuttaa muotoon "hyväksytyt henkilöstökulut".

3 Lain taannehtivuus

Lakia ehdotetaan sovellettavan taannehtivasti 1.1.2024 tai sen jälkeen alkaneisiin tilikausiin. Esitysluonnoksessa lain taannehtivuutta perustellaan muun muassa sillä, että lakimuutokset perustuvat OECD:n vuoden 2023 puolella antamiin ohjeistuksiin ja että ehdotettujen muutosten soveltaminen on lähes poikkeuksetta verovelvollisen kannalta edullisia.

OECD:n vähimmäisveroa koskevan työn keskeneräisyydestä ja aikatauluista johtuen on ymmärrettävää, että Suomen lainsäädäntöön joudutaan tekemään vuoden 2024 puolella muutoksia, joita sovelletaan taannehtivasti. FA korostaa kuitenkin, että jatkossa verolainsäädäntöä laadittaessa tulee taannehtivaa lainsäädäntöä ehdottomasti välttää, kuten perustuslakivaliokunta on katsonut lausunnossaan PeVL 1/2009. Kansainvälisen sääntelyn ja ohjeistuksen aikataulu ei saa johtaa siihen, että taannehtivasta verolainsäädännöstä muodostuu millään muotoa tapa. Taannehtivan lainsäädännön asemasta tulee miettiä esimerkiksi nyt vuonna 2024 Ruotsissa vastaavaa lakimuutosta tehtäessä valittua tapaa, jossa lain soveltuminen taannehtivasti on verovelvollisen valittavissa.

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs

¹ Admin Guidelinen July 2023: "38. Article 10.1 states that:

Eligible Payroll Costs means employee compensation expenditures (including salaries, wages, and other expenditures that provide a direct and separate personal benefit to the employee, such as health insurance and pension contributions), payroll and employment taxes, and employer social security contributions."